

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **S. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2021, č. j. OAMP-201/DS-PR-D05-2021, o nesouhlasu Krajského soudu v Praze s postoupením věci Krajským soudem v Ostravě,

t a k t o :

K projednání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 Az 15/2021 **je příslušný** Krajský soud v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný rozhodl tak, že státem příslušným k přijetí žalobce zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Rumunsko. Zároveň žalovaný ve výroku rozhodnutí uvedl, že „toto rozhodnutí je v souladu s § 11 odst. 2 větou druhou zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, rozhodnutím podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu (tedy rozhodnutím o zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti žádosti, je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie)“.

[2] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 24. 5. 2021, č. j. 18 Az 20/2021 - 21, rozhodl o postoupení věci Krajskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému podle § 32 odst. 3 zákona o azylu s odůvodněním, že žalobce byl v době podání žaloby hlášen k pobytu v obvodu působnosti Krajského soudu v Praze.

[3] Krajský soud v Praze vyslovil s postoupením věci nesouhlas a v souladu s § 7 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), předložil věc k rozhodnutí

Nejvyššímu správnímu soudu. Dle Krajského soudu v Praze nelze v daném případě při stanovení místní příslušnosti vycházet ze speciálního ustanovení § 32 odst. 3 zákona o azylu, neboť se nejedná o věc mezinárodní ochrany. Místní příslušnost je třeba stanovit podle obecného ustanovení § 7 odst. 2 s. ř. s., tedy podle sídla žalovaného správního orgánu. Krajský soud v Praze proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud určil, že soudem příslušným k projednání a rozhodnutí věci je Městský soud v Praze.

[4] Ustanovení § 7 odst. 6 s. ř. s. upravuje, že *není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.*

[5] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Odchylná pravidla při určování místní příslušnosti jsou obsažena v § 32 odst. 3 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení je k řízení o žalobě místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu (pozn.: zvýraznění podtržením – zde i dále v textu – doplnil Nejvyšší správní soud).

[6] Ustanovení § 32 zákona o azylu je obsaženo v jeho části první, hlavě IV, která upravuje soudní přezkum rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Rozhodnutím ministerstva ve věci mezinárodní ochrany se pro účely zákona o azylu rozumí rozhodnutí vydaná podle § 15 nebo § 15a zákona o azylu a rozhodnutí o udělení azylu, rozhodnutí o udělení, prodloužení nebo neprodloužení doplňkové ochrany, rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, rozhodnutí o zastavení řízení včetně usnesení o zastavení řízení, rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné a rozhodnutí o odnětí nebo neodnětí azylu nebo doplňkové ochrany [§ 2 odst. 1 písm. e) zákona o azylu]. Jedná se o taxativní výčet rozhodnutí vydávaných ve věci mezinárodní ochrany. Za rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany nelze považovat jiná rozhodnutí, která výsledkem řízení o udělení mezinárodní ochrany nejsou, byť s takovým řízením bezprostředně souvisejí. Tento závěr Nejvyšší správní soud opakovaně potvrdil ve své judikatuře, na což v podaném nesouhlasu poukázal také Krajský soud v Praze (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2007, č. j. 9 Aps 5/2007 - 63, č. 1459/2008 Sb. NSS, ze dne 22. 11. 2007, č. j. 9 Aps 6/2007 - 71, ze dne 11. 12. 2007, č. j. 2 Aps 4/2007 - 111, usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 1. 2015, č. j. 9 Azs 66/2014 - 69, č. 3181/2015 Sb. NSS, či usnesení ze dne 15. 9. 2010, č. j. Nad 42/2010 - 37).

[7] Nejvyšší správní soud posoudil obsah předloženého nesouhlasu Krajského soudu v Praze s postoupením věci a dospěl k závěru, že není důvodný.

[8] Je zřejmé, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného se věcně týká problematiky určení státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie (nařízením Dublin III), který je povinen přijmout zpět cizince vzhledem ke své příslušnosti, k posouzení cizincem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

pokračování

[9] Nařízení Evropské unie jsou přímo použitelnými právními předpisy, které vyvolávají právní účinky a mají aplikační přednost před vnitrostátními normami (čl. 10a Ústavy České republiky). Podle čl. 288 druhého pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie má nařízení obecnou působnost, je závazné a přímo použitelné ve všech členských státech, a tedy mu musejí ustoupit taková ustanovení vnitrostátního právního předpisu, která jsou s ním v rozporu. Jak v této souvislosti vyslovil Soudní dvůr Evropské unie již v rozsudku ze dne 9. 3. 1978, ve věci *Simmenthal*, C-106/77, bod 14: „(...) *přímá použitelnost znamená, že pravidla práva Společenství musí působit plně a jednotným způsobem účinky ve všech členských státech od svého vstupu v platnost a po celou dobu své platnosti.*“

[10] Dublinský systém, jehož jádrem je nařízení Dublin III, představuje právní mechanismus sloužící k určení státu odpovědného za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetího státu. Vychází ze zásady, že k posouzení žádosti je příslušný právě jeden členský stát, a to ten členský stát, který sehrál největší úlohu při vstupu a pobytu žadatele na území členských států (s určitými výjimkami; viz důvodová zpráva k nařízení Dublin III). Vytváření společného evropského azylového systému má z dlouhodobého hlediska vést ke společnému azylovému řízení a jednotnému právnímu postavení platnému v celé Evropské unii pro osoby, které jsou žadateli nebo jimž byla mezinárodní ochrana poskytnuta (viz odst. 6 preambule nařízení Dublin III).

[11] Dle čl. 1 nařízení Dublin III toto nařízení stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států. Žadatelem je dle čl. 2 písm. c) nařízení Dublin III státní příslušník třetí země, který učinil žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto.

[12] V projednávané věci žalovaný postupoval a rozhodl podle čl. 26 odst. 1 nařízení Dublin III, který stanoví, že *pokud dožádaný členský stát vyhoví žádosti o převzetí nebo přijetí žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) zpět, oznámí dožadující členský stát dotyčné osobě rozhodnutí přemístit ji do příslušného členského státu a případně i rozhodnutí neposuzovat její žádost o mezinárodní ochranu.*

[13] V případě rozhodnutí žalovaného [vydaného dle čl. 26 odst. 1 nařízení Dublin III a § 11 odst. 2 zákona o azylu ve spojení s § 25 písm. i) a § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona] se dle Nejvyššího správního soudu jedná o rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, a to bez ohledu na skutečnost, zda žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v České republice, nebo tak učinil v jiném členském státě (zde v Rumunsku). Byl-li v rámci Evropské unie vytvořen společný evropský azylový systém (dále též „SEAS“) fungující na principu, dle kterého je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný vždy právě jeden členský stát, je z pohledu přímo použitelného dublinského nařízení, které má přednost před vnitrostátní právní úpravou, řízení o žádosti o mezinárodní ochranu zahájeno první žádostí podanou v některém z členských států, a to bez ohledu na skutečnost, zda tuto žádost cizinec podal rovněž na území České republiky. Cizinec je tedy od okamžiku podání žádosti v jiném členském státě EU žadatelem o mezinárodní ochranu z pohledu SEAS, a v České republice z tohoto důvodu nelze řízení vést (žádost je nepřijatelná), neboť je příslušný o ní rozhodnout jiný členský stát. Tomu odpovídá jak znění výše zvýrazněné citované části čl. 26 odst. 1 nařízení Dublin III, dle kterého může

dožadující členský stát společně s rozhodnutím o přemístění osoby rozhodnout též o tom, že nebude posuzovat žádost o mezinárodní ochranu; tak znění § 11 odst. 2 zákona o azylu ve spojení s § 25 písm. i) a § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, dle kterých se řízení zastaví pro nepřipustnost žádosti s tím, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, je-li k jejímu posuzování příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie.

[14] Vnitrostátní právní úprava obsažená v zákoně o azylu v této souvislosti stanoví, že žalovaný v takových případech *rozhodne o předání do příslušného státu podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu* (viz § 11 odst. 2 věta druhá zákona o azylu). Přestože formulace citovaného ustanovení zákona není zcela srozumitelná, je možno dovodit, že žalovaný tímto způsobem v souladu s čl. 26 odst. 1 nařízení Dublin III deklaruje, že k posouzení žádosti není Česká republika příslušná (neboť žádost je, případně by byla, v České republice nepřipustná); a dále rozhoduje o tom, který konkrétní členský stát je k řízení o žádosti příslušný. Lze taktéž doplnit, že rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nepřipustnosti žádosti o mezinárodní ochranu (z jiných důvodů dle § 10a zákona o azylu) je rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany [§ 2 odst. 1 písm. e) zákona o azylu]; a byť v tomto konkrétním případě žalobce v České republice žádost formálně nepodal, výrokem dle § 11 odst. 2 věty druhé zákona o azylu žalovaný deklaruje, že v České republice nelze řízení o žádosti o mezinárodní ochranu z důvodu nepřipustnosti vést.

[15] Přijetí závěru, že se v daném případě jedná o rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, pak nebrání ani znění § 8 zákona o azylu, jehož písm. b) a c) jsou odrazem či promítnutím postupu dle nařízení Dublin III (především čl. 26 odst. 1). Působnost žalovaného v těchto řízeních je důsledkem změny zákona o azylu provedené zákonem č. 314/2015 Sb., jejímž účelem bylo právě zpřesnění zákonného vymezení působnosti žalovaného (viz zvláštní část důvodové zprávy k zákonu č. 314/2015 Sb., část první, k bodu 26, sněmovní tisk č. 463/0, 2015, digitální repozitář Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, www.psp.cz).

[16] Podle § 8 písm. b) zákona o azylu žalovaný *určuje stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie příslušný k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané na území*. Podle § 8 písm. c) téhož zákona žalovaný *rozhoduje v řízení o předání do příslušného státu*. Řízení o předání do příslušného státu vymezuje § 2 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, dle kterého se jím rozumí *řízení, jehož výsledkem je určení státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, který je povinen přijmout zpět cizince vzhledem ke své příslušnosti k posouzení cizincem podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany*. Jak již bylo uvedeno výše, podle § 11 odst. 2 zákona o azylu platí, že *ministerstvo rozhodne o předání do příslušného státu podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b)*.

[17] Z již výše odkazované zvláštní části důvodové zprávy k zákonu č. 314/2015 Sb. (k bodu 26 - k § 8 zákona o azylu) vyplývá, že „*písmena b) a c) nyní přesněji odrážejí působnost ministerstva v postupu podle dublinského nařízení: písmeno b) upravuje situaci, kdy ministerstvo na základě kritérií a postupem daným dublinským nařízením určí příslušný stát k posouzení žádosti; právním důsledkem určení příslušného státu podle písm. b) je tedy zastavení řízení z důvodu nepřipustnosti žádosti v rámci řízení ve věci mezinárodní ochrany podle*

pokračování

písmene a), jde-li o žadatele o udělení mezinárodní ochrany a byla-li žádost podána na území České republiky. Písmo c) upravuje působnost ministerstva k řízení o předání do příslušného státu, jde-li o osobu v postavení cizince, který podal žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, a tento stát je povinen osobu vzít zpět z důvodu své příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a souvisejících kroků“. V rozsudku ze dne 17. 1. 2019, č. j. 9 Azs 442/2018 - 58, pak Nejvyšší správní soud ve vztahu k řízení podle § 8 písm. b) nebo c) zákona o azylu vyslovil, že rozhodnutí, jimiž se končí řízení podle § 8 písm. b) nebo c) zákona o azylu, jsou rozhodnutími o přemístění ve smyslu nařízení Dublin III a navazuje na ně „pouze“ faktické provedení přemístění spojené s nezbytnými administrativními úkony (např. vzájemná komunikace mezi dožadujícím a příslušným členským státem). Žádné další rozhodnutí o vlastním předání již žalovaný nevydává.

[18] Závěry, k nimž Nejvyšší správní soud v souzené věci dospěl, potvrzuje také jeho dosavadní judikatura. Nejvyšší správní soud v typově shodných věcech posuzoval (ne)přijatelnost kasační stížnosti již v době, kdy se vztahovala „toliko“ na věci mezinárodní ochrany. V rozsudku ze dne 8. 7. 2021, č. j. 7 Azs 34/2021 - 57, Nejvyšší správní soud hodnotil institut (ne)přijatelnosti kasační stížnosti upravený v § 104a s. ř. s. (ve znění do 31. 3. 2021) tak, že „*tento dopadá na kasační stížnosti proti rozhodnutím krajských soudů, kterými se končí řízení o žalobách proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 21. 1. 2015, č. j. 9 Azs 66/2014 - 69)*“. V tehdy projednávané věci přitom žalovaný ve výroku rozhodnutí shodně jako v nyní posuzovaném případě určil stát příslušný k přijetí žalobce (konkrétně Spolkovou republiku Německo) a zároveň vyslovil, že toto rozhodnutí je v souladu s § 11 odst. 2 věty druhé zákona o azylu rozhodnutím podle § 25 písm. i) tohoto zákona z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve věci sp. zn. 7 Azs 34/2021 dospěl k závěru, že „*žalované rozhodnutí představuje konečné rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve smyslu § 2 odst. 1 písm. e) zákona o azylu podléhající aplikaci § 104a s. ř. s.*“. Shodně Nejvyšší správní soud postupoval rovněž ve věci vedené pod sp. zn. 2 Azs 328/2020 a pro nepřijatelnost odmítl kasační stížnost také v dalších obdobných věcech, a to např. usnesením ze dne 3. 10. 2019, č. j. 9 Azs 236/2019 - 28, nebo usnesením ze dne 30. 6. 2020, č. j. 2 Azs 356/2019 - 43. Od citované judikatury, která k dublinským rozhodnutím přistupuje jako k rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud neshledal důvod se odchýlit.

[19] Nad rámec výše uvedeného současně doplňuje, že pro přijetí varianty předestřené Krajským soudem v Praze, dle které by výrok o určení příslušného státu nebyl rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany, nenachází ani rozumné důvody. Nahlížení na „dublinské rozhodnutí“ rozštěpené na (materiálně) dvě různá rozhodnutí, a to 1/ výrok o nepřipustnosti žádosti o mezinárodní ochranu a 2/ výrok o určení příslušného státu, které by rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany nebylo, by vedlo k nežádoucím důsledkům - tato „dílčí“ rozhodnutí by podléhala jinému režimu z hlediska soudního přezkumu (nejen co do obsazení soudu: specializovaný samosoudce vs. senát, ale též co do nutnosti věc vyřídit a rozhodnout ve zrychleném, přednostním režimu mj. s ohledem na znění čl. 29 nařízení Dublin III). Také z těchto důvodů proto není uvedené rozlišování racionální.

[20] Na základě výše uvedeného proto Nejvyšší správní soud určil, že soudem místně příslušným k projednání a rozhodnutí žaloby proti rozhodnutí žalovaného je v daném

případě Krajský soud v Praze, v jehož obvodu byl žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu (§ 32 odst. 3 zákona o azylu). Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o otázce místní příslušnosti jsou soudy vázány (§ 7 odst. 6 *in fine* s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu